

Plastics
Intelligence
Unit
<http://plastic.oie.go.th>

Plastics Intelligence Monthly

ฉบับที่ 7 กรกฎาคม 2569

“พลาสติกจีน อุปทานล้น ผลกระทบต่ออุตสาหกรรมพลาสติกไทย”

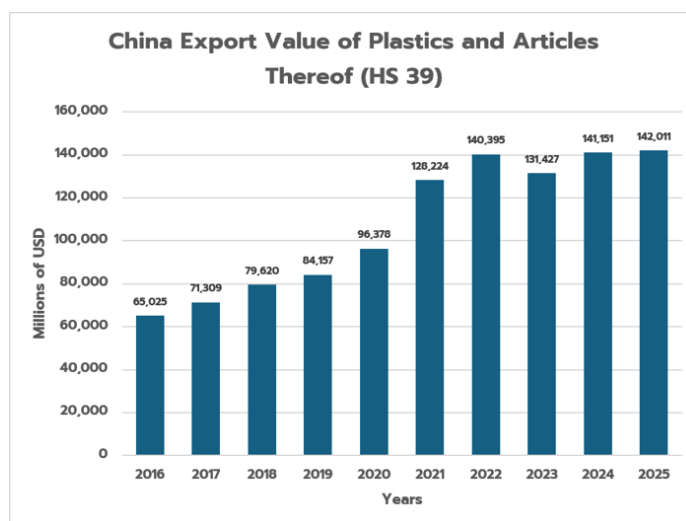
เรียบเรียงโดย ศูนย์ข้อมูลและวิจัยอุตสาหกรรมพลาสติก สถาบันพลาสติก

ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา อุตสาหกรรมปิโตรเคมีและพลาสติกของจีนมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว จนก้าวขึ้นเป็นทั้งผู้ผลิต ผู้บริโภค และผู้ส่งออกผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมีรายใหญ่ การเติบโตดังกล่าวเป็นผลจากการดำเนินนโยบายอุตสาหกรรมของรัฐบาลจีนที่มุ่งพัฒนาฐานการผลิตภายในประเทศ ลดการพึ่งพาการนำเข้า และยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิต ส่งผลให้กำลังการผลิตเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม การขยายกำลังการผลิตเกิดขึ้นในช่วงที่เศรษฐกิจจีนเริ่มชะลอตัว จากปัจจัยหลายประการ ได้แก่ การชะลอตัวของภาคอสังหาริมทรัพย์ การฟื้นตัวของการบริโภคภายในประเทศที่เป็นไปอย่างค่อยเป็นค่อยไป และการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจของจีนไปสู่ภาคบริการมากขึ้น

สถานการณ์ดังกล่าวนำไปสู่ภาวะกำลังการผลิตส่วนเกิน ซึ่งหมายถึงสถานการณ์ที่กำลังการผลิตสูงกว่าความต้องการใช้จริงของตลาด ส่งผลให้ผู้ผลิตต้องแข่งขันด้านราคาภายในประเทศอย่างรุนแรง การลดหรือหยุดกำลังการผลิตย่อมส่งผลกระทบต่อผลต่อการลงทุนและประสิทธิภาพของโรงงาน ผู้ประกอบการจำนวนมากจึงเลือกที่จะรักษาระดับการเดินเครื่องจักรและระบายผลผลิตส่วนเกินผ่านการส่งออก แม้ว่าจะต้องจำหน่ายสินค้าในราคาที่ต่ำลงก็ตาม

นอกจากปัจจัยด้านกำลังการผลิตแล้ว นโยบายภาครัฐยังเป็นอีกปัจจัยสำคัญที่สนับสนุนให้ผู้ผลิตจีนสามารถรักษาระดับการผลิตได้ แม้จะเผชิญภาวะการแข่งขันด้านราคาที่รุนแรง รัฐบาลจีนให้การสนับสนุนอุตสาหกรรมปิโตรเคมีในหลายรูปแบบ ทั้งการส่งเสริมการลงทุน การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การสนับสนุนแหล่งเงินทุน และการพัฒนานวัตกรรม อุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตของผู้ประกอบการอยู่ในระดับที่สามารถแข่งขันได้

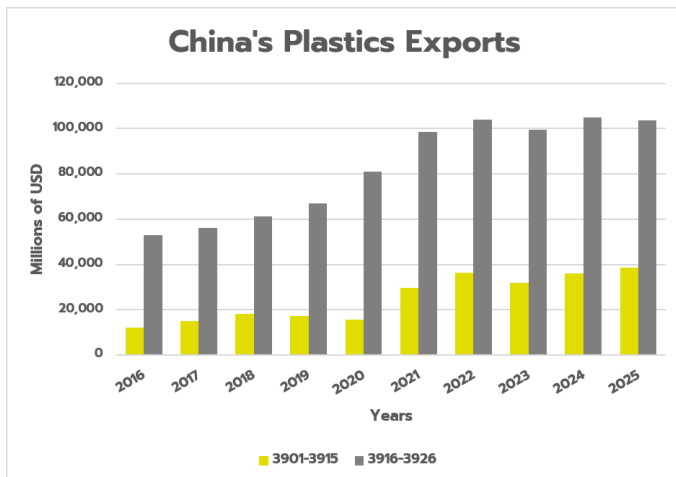
รูปที่ 1 มูลค่าส่งออกสินค้าพลาสติกของจีน (พิกัดศุลกากร 39)

ที่มา: IHS Markit, Analyzed by PIC, PITH

การขยายตัวของการส่งออกพลาสติกของจีนสู่ตลาดโลก สะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพการผลิตและความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมพลาสติกจีน จากรูปที่ 1 มูลค่าการส่งออกสินค้าพลาสติกจากจีนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตลอดช่วงปี 2016–2025 โดยในปี 2016 จีนส่งออกสินค้าพลาสติกคิดเป็นมูลค่าประมาณ 65,025 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ก่อนจะเพิ่มขึ้นเป็นประมาณ 142,011 ล้านดอลลาร์สหรัฐในปี 2025 หรือเพิ่มขึ้นประมาณ 2.2 เท่าภายในระยะเวลา 10 ปี เมื่อพิจารณาแนวโน้มรายปี พบว่า ในช่วงปี 2020–2022 การส่งออกผลิตภัณฑ์พลาสติกของจีนมีการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วเมื่อเทียบกับช่วงก่อนหน้านี้ ซึ่งสอดคล้องกับช่วงเวลาที่โครงการลงทุนด้านปิโตรเคมีขนาดใหญ่เริ่มผลิตเชิงพาณิชย์ ส่งผลให้กำลังการผลิตวัตถุดิบปิโตรเคมีและพลาสติกของจีนเพิ่มขึ้น และเอื้อต่อการขยายตัวของการส่งออก

รูปที่ 2 มูลค่าส่งออกสินค้าพลาสติกของจีนแบ่งตามกลุ่มสินค้า

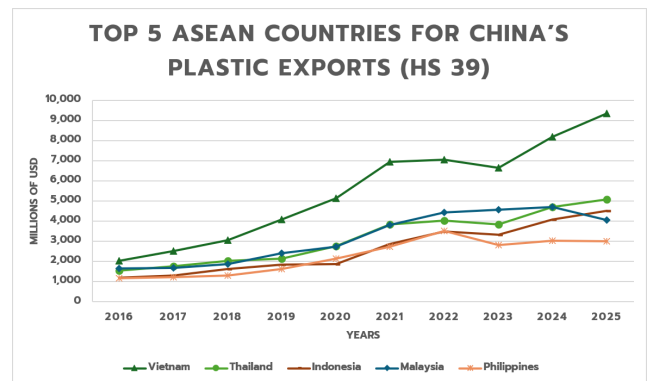

ที่มา: IHS Markit, Analyzed by PIC, PITH

เมื่อวิเคราะห์ในระดับรายกลุ่มผลิตภัณฑ์ในรูปที่ 2 จะเห็นได้ว่าการเติบโตของการส่งออกพลาสติกของจีนมีความแตกต่างกันในแต่ละกลุ่มสินค้า โดยกลุ่มเม็ดพลาสติก (HS 3901–3915) มีอัตราการเติบโต (CAGR) สูงถึงประมาณร้อยละ 13.61 ต่อปี ซึ่งสูงกว่ากลุ่มผลิตภัณฑ์พลาสติกปลายน้ำ (HS 3916–3926) ที่มีอัตราการเติบโต (CAGR) ประมาณร้อยละ 7.76 ต่อปี ความแตกต่างดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า การขยายตัวของอุตสาหกรรมพลาสติกจีนไม่ได้จำกัดอยู่เพียงการเพิ่มขึ้นของการส่งออกผลิตภัณฑ์พลาสติกสำเร็จรูป แต่ยังครอบคลุมถึงการขยายตัวของการส่งออกวัตถุดิบและเม็ดพลาสติก

ในอีกด้านหนึ่ง สภาพแวดล้อมทางการค้าระหว่างประเทศ โดยเฉพาะความขัดแย้งทางการค้าระหว่างสหรัฐอเมริกาและจีน ซึ่งได้กลายเป็นปัจจัยที่ทำให้การส่งออกของจีนเปลี่ยนทิศทาง ส่งผลให้จีนกระจายตลาดไปยังภูมิภาคอื่นเพื่อลดผลกระทบจากข้อจำกัดทางการค้า โดยประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ซึ่งมีการขยายตัวของภาคการผลิตและมีความเชื่อมโยงกับจีนทั้งด้านการค้าและการลงทุน จึงกลายเป็นตลาดเป้าหมายสำคัญ ส่งผลให้สินค้าพลาสติกจากจีนเข้าสู่ตลาดอาเซียนเพิ่มขึ้น และทำให้การแข่งขันในภูมิภาครุนแรงขึ้น โดยเฉพาะด้านราคา ซึ่งประเทศไทยเป็นหนึ่งในตลาดที่ได้รับผลกระทบจากแนวโน้มดังกล่าว

รูปที่ 3 มูลค่าการส่งออกพลาสติกจากจีนไปยังประเทศอาเซียน 5 อันดับแรก ปี 2016–2025

ที่มา: IHS Markit, Analyzed by PIC, PITH

จากการเปรียบเทียบการส่งออกพลาสติกของจีนไปยังประเทศอาเซียน 5 อันดับแรก พบว่าเวียดนามมีอัตราการเติบโตสูงสุด โดยมี CAGR ร้อยละ 18.58 ต่อปี มูลค่าเพิ่มขึ้นจากประมาณ 2,015 ล้านดอลลาร์สหรัฐในปี 2016 เป็นประมาณ 9,345 ล้านดอลลาร์สหรัฐในปี 2025 รองลงมาคืออินโดนีเซีย ซึ่งมี CAGR ร้อยละ 16.05 ต่อปี ขณะที่ประเทศไทยมี CAGR ร้อยละ 14.28 ต่อปี ส่วนมาเลเซียมีอัตราการเติบโตต่ำที่สุดในกลุ่มที่ร้อยละ 10.63 ต่อปี และเป็นประเทศเดียวที่มูลค่าการส่งออกจากจีนลดลงในปี 2025 สำหรับฟิลิปปินส์ แม้มีมูลค่าการนำเข้าต่ำที่สุดในกลุ่ม แต่ยังคงขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โดยมี CAGR ร้อยละ 11.09 ต่อปี

ตารางที่ 1 มูลค่าและอัตราการเติบโตของการส่งออกพลาสติกจากจีนไปยังอาเซียน 5 อันดับแรก ปี 2016–2025

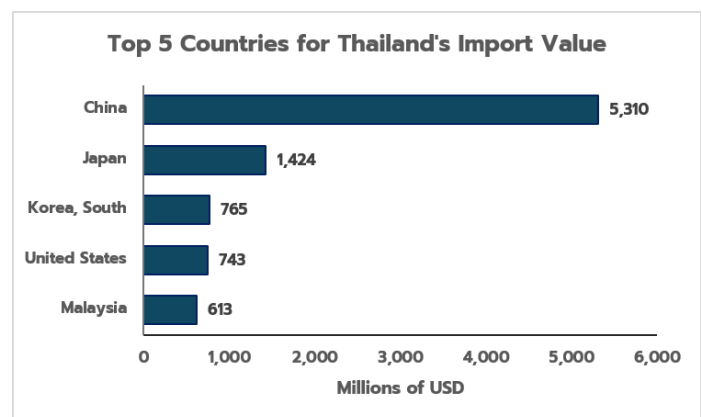
ประเทศ	เม็ดพลาสติก			ผลิตภัณฑ์พลาสติก		
	2016 (ล้าน USD)	2025 (ล้าน USD)	CAGR (%)	2016 (ล้าน USD)	2025 (ล้าน USD)	CAGR (%)
เวียดนาม	652.24	4,055.21	22.51	1363.53	5290.16	16.26
ไทย	546.63	1,646.36	13.03	986.34	3449.28	14.92
อินโดนีเซีย	464.36	1,694.37	15.47	715.90	2810.11	16.41
มาเลเซีย	470.48	912.18	7.63	1168.74	3156.46	11.67
ฟิลิปปินส์	196.01	685.94	14.93	973.13	2327.79	10.18

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดตามประเภทสินค้า พบว่า โครงสร้างการเติบโตของเม็ดพลาสติกและผลิตภัณฑ์พลาสติก มีความแตกต่างกันในแต่ละประเทศ โดยเวียดนามมีอัตราการเติบโตของเม็ดพลาสติกสูงกว่าผลิตภัณฑ์พลาสติกอย่างชัดเจน โดยมี CAGR สูงถึงร้อยละ 22.51 เทียบกับร้อยละ 16.26 ส่วนหนึ่งเป็นผลจากกลยุทธ์ China+1 ที่ทำให้บริษัทของประเทศอื่น ๆ ย้ายฐานผลิตมาเวียดนามมากขึ้น ด้วยต้นทุนแรงงานที่แข่งขันได้ ที่ตั้งใกล้จีน และเครือข่าย FTA ที่ครอบคลุมหลายตลาด อย่างไรก็ตาม การย้ายฐานผลิตดังกล่าวส่วนใหญ่เป็นเพียงขั้นตอนแปรรูปปลายน้ำ แต่ก็ยังต้องพึ่งพาวัตถุดิบจากจีนเป็นหลัก จะเห็นได้ว่าเวียดนามมีการนำเข้าเม็ดพลาสติกเติบโตเร็วกว่าผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปค่อนข้างมาก ขณะที่ไทยและอินโดนีเซียมีลักษณะตรงกันข้าม คือ ผลิตภัณฑ์พลาสติกเติบโตสูงกว่าเม็ดพลาสติก โดยไทยมี CAGR ของผลิตภัณฑ์พลาสติกและเม็ดพลาสติกอยู่ที่ร้อยละ 14.92 และ 13.03 ตามลำดับ ซึ่งใกล้เคียงกัน ส่วนอินโดนีเซียมี CAGR ของผลิตภัณฑ์พลาสติกและเม็ดพลาสติกที่ร้อยละ 16.41 และ 15.47 ตามลำดับ สำหรับมาเลเซียมีอัตราการเติบโตต่ำที่สุดในกลุ่ม โดยมี CAGR ของเม็ดพลาสติกและผลิตภัณฑ์พลาสติกอยู่ที่ร้อยละ 7.63 และ 11.67 ตามลำดับ

แม้ว่ารัฐบาลจีนจะเริ่มดำเนินมาตรการควบคุมการลงทุนในอุตสาหกรรมที่มีกำลังการผลิตส่วนเกิน ส่งเสริมการควบรวมกิจการ และสนับสนุนการผลิตสินค้าที่มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น แต่กำลังการผลิตที่ลงทุนไปแล้วจำนวนมากยังจำเป็นต้องเดินเครื่องเพื่อให้เกิดความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจ ส่งผลให้การส่งออกยังคงเป็นกลไกสำคัญในการระบายผลผลิตส่วนเกินออกสู่ตลาดโลก ดังนั้น ในระยะ 3–5 ปีข้างหน้า ตลาดโลกจึงมีแนวโน้มเผชิญการแข่งขันด้านราคาที่รุนแรง ทั้งในกลุ่มเม็ดพลาสติกและผลิตภัณฑ์พลาสติก

ภายใต้สถานการณ์ดังกล่าว ประเทศไทยมีแนวโน้มได้รับผลกระทบโดยตรง เนื่องจากเป็นหนึ่งในประเทศที่มีอุตสาหกรรมปิโตรเคมีและพลาสติกขนาดใหญ่ในอาเซียน ครอบคลุมตั้งแต่การผลิตเม็ดพลาสติกไปจนถึงการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ปลายน้ำ เช่น บรรจุภัณฑ์ ชิ้นส่วนยานยนต์ เครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องมือแพทย์ และสินค้าอุปโภคบริโภค ทำให้แรงกดดันเกิดขึ้นตลอดห่วงโซ่อุปทาน โดยผู้ผลิตเม็ดพลาสติกไทยต้องแข่งขันกับเม็ดพลาสติกนำเข้าที่มีราคาต่ำ ขณะที่ผู้ประกอบการแปรรูปพลาสติกต้องเผชิญการแข่งขันจากผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปจากจีนที่มีต้นทุนต่ำและมีความหลากหลายมากขึ้น ส่งผลให้ผลกระทบไม่ได้จำกัดอยู่เฉพาะตลาดส่งออก แต่ขยายเข้าสู่ตลาดภายในประเทศตลอดทั้งห่วงโซ่อุตสาหกรรมพลาสติกไทย

รูปที่ 4 มูลค่าการนำเข้าสินค้าพลาสติกของไทยจากประเทศคู่ค้าอื่น

ที่มา: IHS Markit, Analyzed by PIC, PITH

จากรูปที่ 4 เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศคู่ค้าอื่นในปี 2025 พบว่าไทยนำเข้าสินค้าพลาสติกจากจีนคิดเป็นมูลค่าประมาณ 5,310 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งสูงกว่าประเทศผู้ส่งออกอันดับรองลงมาอย่างมาก ประเทศที่มีมูลค่าการนำเข้าสูงรองลงมา ได้แก่ ญี่ปุ่น (1,424 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) เกาหลีใต้ (765 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) สหรัฐอเมริกา (743 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) และมาเลเซีย (613 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) โดยมูลค่าการนำเข้าจากทั้งสี่ประเทศรวมกันอยู่ที่ประมาณ 3,545 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งยังต่ำกว่ามูลค่าการนำเข้าจากจีนเพียงประเทศเดียว

จะเห็นได้ว่าการเพิ่มขึ้นของการนำเข้าสินค้าพลาสติกจากจีนไม่ได้เป็นเพียงการเปลี่ยนแปลงของตัวเลขการค้า หากแต่เป็นการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างของการแข่งขันในอุตสาหกรรมพลาสติกไทยทั้งระบบ ผลกระทบที่เกิดขึ้นครอบคลุมตั้งแต่ผู้ผลิตเม็ดพลาสติก ผู้ประกอบการแปรรูป ผู้ส่งออก และผู้ประกอบการ SMEs ซึ่งต่างต้องเผชิญแรงกดดันจากการแข่งขันด้านราคาที่รุนแรงขึ้นอย่างต่อเนื่อง สถานการณ์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า การรักษาความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมพลาสติกไทยในอนาคต ไม่สามารถอาศัยข้อได้เปรียบด้านต้นทุนเพียงอย่างเดียว แต่จำเป็นต้องอาศัยการยกระดับเทคโนโลยี การพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าเพิ่มสูง และการสนับสนุนเชิงนโยบายควบคู่กัน เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันที่ยั่งยืนในระยะยาว

ดังนั้น การยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมพลาสติกไทยจึงควรมุ่งเน้นการสร้างความแตกต่างของผลิตภัณฑ์มากกว่าการแข่งขันด้านราคา ผู้ประกอบการควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าเพิ่มสูง เช่น พลาสติกวิศวกรรม วัสดุสำหรับอุตสาหกรรมการแพทย์ อากาศยาน อิเล็กทรอนิกส์ และยานยนต์ไฟฟ้า รวมถึงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ตอบสนองต่อแนวโน้มเศรษฐกิจหมุนเวียนและความต้องการด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นตลาดที่การแข่งขันด้านราคามีความรุนแรงน้อยกว่า และอาศัยองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมเป็นปัจจัยสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน

อีกประเด็นหนึ่งที่มีความสำคัญเพิ่มขึ้น คือ การยกระดับมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมและความยั่งยืน เนื่องจากประเทศคู่ค้าหลายแห่งเริ่มกำหนดมาตรการด้านสิ่งแวดล้อมที่เข้มงวดมากขึ้น ทั้งการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก การใช้วัสดุรีไซเคิล และการดำเนินธุรกิจตามแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน ผู้ประกอบการไทยจึงจำเป็นต้องปรับกระบวนการผลิตให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล เพื่อรักษาความสามารถในการเข้าถึงตลาดต่างประเทศและตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคที่ให้ความสำคัญกับความยั่งยืนมากขึ้น

จัดทำโดย

PIC PLASTICS
I NTELLIGENT
CENTER

สนับสนุนโดย

ชั้น 1 อาคารกองพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม
ซอยตรีมิตร เลขที่ 86/6 ถนนพระราม 4 แขวงกล้วยน้ำไท
เขตคลองเตย กรุงเทพฯ 10110

โทรศัพท์ : 02-391-5340-3

โทรสาร : 02-712-3341

เว็บไซต์ : <http://www.thaiplastics.org>

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวง
อุตสาหกรรม เลขที่ 75/6 ถนนพระรามที่ 6
เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400

โทรศัพท์ : 02-430-6800

โทรสาร : 02-644-7136

เว็บไซต์ : <http://www.oie.go.th>

<http://twitter.com/PIUwebsite>

<http://www.facebook.com/PIUwebsite>